

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЋУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ГРЧКЕ
О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ

"Службени гласник РС - Међународни уговори" број 9/18

Република Србија и Република Грчка, у даљем тексту: „државе говорнице”, у жељи да уреде међусобне односе између две земље у области социјалног осигурања, договориле су се следеће:

ДЕО I
ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Дефиниције

(1) У овом споразуму следећи изрази значе:

1. „Србија” - Република Србија;
„Грчка” - Република Грчка;
2. „правни прописи”
закони, подзаконски акти и прописи који се односе на области и системе социјалног осигурања из члана 2. овог споразума;
3. „надлежни орган”
у односу на Србију: министарства надлежна за правне прописе у Србији из члана 2. овог споразума;
у односу на Грчку: грчки министар надлежан за системе социјалног осигурања из члана 2. овог споразума;
4. „носилац”
организација, установа, односно орган надлежан за спровођење правних прописа из члана 2. овог споразума;
5. „надлежни носилац”
носилац осигурања код кога је лице осигурано у време подношења захтева за давање или од кога има право на давање;
6. „орган за везу”
орган одређен за ефикасно спровођење овог споразума;
7. „осигураник”
лице које је осигурано или је било осигурано према правним прописима из члана 2. овог споразума;

8. „члан породице”

члан породице према правним прописима оне државе уговорнице где се ти прописи примењују;

9. „пребивалиште”

место сталног боравка;

10. „боравиште”

место привременог боравка;

11. „период осигурања”

период плаћеног доприноса и сваки период који се признаје као период осигурања у складу са правним прописима сваке од држава уговорница;

12. „давања”

пензија, додаци, једнократне исплате или свако друго давање у новцу предвиђено правним прописима сваке од држава уговорница, укључујући сваки додаток и повећање.

(2) У овом споразуму остали изрази имају значење које им припада према правним прописима држава уговорница.

Члан 2.

Правни прописи на које се овај споразум односи

(1) Овај споразум се односи на правне прописе:

у Србији о:

- систему пензијског и инвалидског осигурања,

у Грчкој о:

- систему социјалног осигурања за старосне, инвалидске и породичне пензије осигураника у Заједничком заводу социјалног осигурања (ЕФКА).

(2) Овај споразум се односи на све правне прописе којима се мењају или допуњују правни прописи из става 1. овог члана.

(3) Овај споразум се примењује и на правне прописе једне државе уговорнице којима се проширују постојећи системи на нове категорије осигураника или корисника, осим ако та држава уговорница у року од три месеца од ступања на снагу наведених правних прописа обавести другу државу уговорницу да се Споразум не примењује.

(4) Споразум се не примењује на правне прописе који се односе на нову грану социјалног осигурања, осим ако се државе уговорнице другачије не договоре.

Члан 3.

Лица на која се овај споразум примењује

Овај споразум се примењује на:

1. лица за која важе или су важили правни прописи једне или обе државе уговорнице и
2. друга лица која права изводе од лица из тачке 1. овог члана.

Члан 4.

Једнаки третман

Уколико овим споразумом није другачије одређено, лица из члана 3. овог споразума приликом примене правних прописа једне државе уговорнице, имају једнак третман као и њени држављани.

Члан 5.

Трансфер давања

(1) Пензија и друга новчана давања, остварена према правним прописима једне државе уговорнице исплаћују се кориснику са пребивалиштем на територији друге државе уговорнице.

(2) Пензија и друга новчана давања не могу се умањити, ставити у стање мировања, или одузети због тога што корисник има пребивалиште у другој држави уговорници, уколико овим споразумом није другачије одређено.

(3) Држављанима друге државе уговорнице са пребивалиштем у трећој држави давања из става 1. овог члана, држава у којој је остварено право на давање исплаћује под истим условима као и својим држављанима.

(4) Став 1. овог члана не примењује се

у односу на Србију на:

1. разлику између припадајуће пензије и најнижег износа пензије, уколико је висина припадајуће пензије мања од најнижег износа пензије;
2. новчану накнаду за телесно оштећење;
3. новчану накнаду за помоћ и негу другог лица;
4. друга давања из пензијског осигурања која се остварују зависно од имовинског цензуса,

у односу на Грчку на:

1. породичне додатке које исплаћује организација за осигурање пољопривредника (ОГА);
2. додатке за пензионере по основу социјалне солидарности (ЕКАС);

3. додатке социјалне солидарности за старија неосигурана лица који се исплаћују из организације за осигурање пољопривредника;
4. сваку другу суму, додаток, или једнократну исплату који се дају додатно за давање које произлази из овог споразума, а који се не исплаћују ван територије Грчке.

ДЕО II

ОДРЕДБЕ О ПРАВНИМ ПРОПИСИМА КОЈИ СЕ ПРИМЕЊУЈУ

Члан 6.

Општа одредба

Уколико чл. 7. до 10. овог споразума није другачије одређено лице које је запослено, односно које обавља самосталну делатност на територији једне државе уговорнице подлеже само правним прописима те државе уговорнице.

Члан 7.

Посебне одредбе

(1) Лице на које се примењују правни прописи једне државе уговорнице и које је, од стране његовог послодавца, привремено упућено на рад у другу државу уговорницу за период који није дужи од 24 месеца, подлеже, у односу на тај рад, само правним прописима прве државе уговорнице за време трајања тог упућивања. Примена правних прописа прве државе уговорнице може се, договором надлежних органа две државе уговорнице, продужити за још 24 месеца.

(2) Лице које обавља самосталну делатност на територији једне државе уговорнице подлеже правним прописима те државе уговорнице и ако има пребивалиште на територији друге државе уговорнице.

(3) Лице које обавља самосталну делатност на територији обе државе уговорнице подлеже правним прописима државе уговорнице на чијој територији има пребивалиште.

(4) Лице које обавља самосталну делатност на територији једне државе уговорнице и које оде, у циљу обављања те или сличне делатности, на територију друге државе уговорнице, подлеже, и даље, правним прописима прве државе уговорнице, под условом да предвиђени период обављања делатности на територији друге државе уговорнице не траје дуже од 12 месеци. Предвиђени период обављања делатности може се продужити на захтев лица и уз сагласност надлежног органа друге државе уговорнице за још 12 месеци.

(5) Лице које је запослено на територији једне државе уговорнице и које, истовремено, обавља самосталну делатност на територији друге државе уговорнице подлеже правним прописима државе уговорнице на чијој територији је запослено.

(6) Лице запослено у филијали или сталном представништву послодавца чије се седиште налази на територији једне државе уговорнице, а филијала или стално представништво на територији друге државе уговорнице подлеже искључиво правним прописима државе уговорнице на чијој територији се налази та филијала или стално представништво.

Члан 8.

Особље запослено у међународном транспорту

(1) Лице запослено код послодавца који за свој или туђи рачун обавља услуге међународног транспорта и које ради на територији обе државе уговорнице подлеже правним прописима државе уговорнице на чијој територији се налази седиште послодавца.

(2) На посаду брода као и друга лица запослена на броду, примењују се правни прописи државе уговорнице под чијом заставом брод плови.

(3) На лица која обављају послове утовара и истовара брода, поправке или надзора брода у луци друге државе уговорнице примењују се правни прописи државе уговорнице којој лука припада.

Члан 9.

Државни и јавни службеници

(1) Лице запослено у државној или јавној служби једне државе уговорнице упућено на територију друге државе уговорнице подлеже, у вези са тим послом, само правним прописима прве државе уговорнице.

(2) Ако лице има пребивалиште на територији једне државе уговорнице и у тој држави је запослено у државној или јавној служби друге државе уговорнице, подлеже у вези са тим послом правним прописима државе у којој има пребивалиште. У случају да то лице има држављанство државе уговорнице у чијој служби је запослено, може се у року од шест месеца од почетка запослења одредити да се на њега примењују правни прописи државе уговорнице у чијој је служби запослено.

Члан 10.

Дипломатска мисија и конзуларно представништво

(1) На запослене у дипломатским и конзуларним представништвима, чланове њихових породица и на запослене као кућна послуга код чланова ових представништава, послате на територију друге државе уговорнице, примењују се правни прописи државе уговорнице из које су послати.

(2) На запослене из става 1. овог члана који су локално ангажовани, примењују се правни прописи државе уговорнице на чијој се територији налази дипломатско и конзуларно представништво. Запослени који су држављани државе уговорнице чије је дипломатско и конзуларно представништво, могу се,

у року од шест месеци од дана запослења, определити за примену правних прописа те државе уговорнице.

Члан 11.

Изузеци од одредаба правних прописа који се примењују

Надлежни органи држава уговорница могу, заједничким договором, утврдити изузетке од одредаба чл. 6. до 10. овог споразума у односу на било које лице или категорију лица.

Члан 12.

Добровољно осигурање према грчким правним прописима

Приликом утврђивања испуњености услова за добровољно осигурање, или добровољни наставак осигурања једног лица у складу са грчким правним прописима, одговарајући периоди навршени према српским правним прописима ће се сабирати са периодима осигурања навршеним према грчким правним прописима, под условом да то лице испуњава и друге услове предвиђене грчким правним прописима.

ДЕО III

ПЕНЗИЈСКА ДАВАЊА ЗА СТАРОСТ, ИНВАЛИДНОСТ И НАЦИВЕЛЕ ЧЛАНОВЕ ПОРОДИЦЕ

Члан 13.

Начела сабирања периода осигурања и пребивалишта

(1) Ако је према правним прописима једне државе уговорнице, стицање, очување или поновно признавање права на давање условљено навршењем периода осигурања надлежни носилац те државе уговорнице сабира, ако је потребно, и период осигурања који је навршен према правним прописима друге државе уговорнице, као да је навршен према правним прописима које он примењује, под условом да се периоди не поклапају и ако овим споразумом није другачије предвиђено.

(2) Ако једно лице нема право на давање после сабирања применом става 1. овог члана, надлежни носилац узима у обзир за одређивање права на давање према одредбама овог споразума, навршене периоде осигурања према правним прописима треће државе са којом обе државе уговорнице имају закључен споразум о социјалном осигурању који садржи одредбе о сабирању периода осигурања.

(3) Периоди осигурања у Србији ће се сабирати са периодима осигурања и пребивалишта у Грчкој због испуњења услова за одобрење националне пензије у складу са грчким правним прописима.

Члан 14.

Минимални период осигурања и пребивалишта за сабирање

(1) Ако је укупан период осигурања, који се према правним прописима једне државе уговорнице узима у обзир краћи од 12 месеци, не стиче се право на давање, изузев у случају када, према тим правним прописима, постоји право на давање само по основу тог периода осигурања.

(2) Период осигурања из става 1. овог члана по основу кога носилац једне државе уговорнице не одобрава давање, узима у обзир носилац друге државе уговорнице за стицање, очување и поновно признавање права на давање, као и одређивање његове висине, као да је тај период навршен према правним прописима друге државе уговорнице.

(3) Ако је укупан период пребивалишта у Грчкој мањи од 12 месеци, надлежни грчки носилац на основу овог споразума не одобрава националну пензију за ризик осигурања старости и наџивеле чланове породице.

Члан 15.

Обрачун давања према правним прописима Србије

(1) Ако према српским правним прописима постоји право на давање и без примене одредбе члана 13. овог споразума, српски надлежни носилац утврђује право на давање искључиво на основу периода осигурања који су навршени према правним прописима које он примењује.

(2) Ако према српским правним прописима постоји право на давање само уз примену одредаба члана 13. овог споразума, надлежни носилац:

2.1. обрачунава теоријски износ давања који би припадао да је укупан период осигурања који се узима у обзир за обрачун давања навршен према правним прописима које он примењује;

2.2. на основу тако обрачунатог теоријског износа утврђује износ давања сразмеран односу између периода осигурања навршеног искључиво према правним прописима које он примењује и укупних периода осигурања, који се узимају у обзир за обрачун давања;

2.3. у случају када је укупан период осигурања који се узима у обзир применом одредаба члана 13. овог споразума дужи од најдужег периода осигурања према српским правним прописима, надлежни носилац утврђује износ давања сразмерно периоду осигурања навршеном према тим правним прописима и периодима осигурања на основу којих се утврђује висина давања у пуном износу.

(3) Ако се износ давања обрачунава на основу зараде, основице осигурања, односно износа на који се плаћа допринос, или уплаћеног доприноса у одређеном периоду, српски надлежни носилац узима у обзир зарadu, основицу осигурања, односно износ на који се плаћа допринос, или уплаћени допринос искључиво из периода осигурања навршеног према правним прописима које он примењује.

Члан 16.

Обрачун давања према правним прописима Грчке

(1) Пензија из доприноса обрачунава се на следећи начин:

1.1. Ако једно лице, које подлеже правним прописима обеју држава уговорница испуњава услове за утврђивање права на пензију из доприноса у складу са грчким правним прописима без примене одредаба члана 13. овог споразума, грчки надлежни носилац одређује износ давања на основу периода осигурања који су навршени у складу са правним прописима које примењује.

1.2. Ако лице из тачке 1.1. овог става испуњава потребне услове за утврђивање права на пензију из доприноса само применом одредаба члана 13. овог споразума, грчки надлежни носилац сабира периоде осигурања Србије, који су признати на основу тачке 1.4. овог става, са периодима осигурања које узима у обзир у складу са грчким правним прописима.

1.3. Да би се обрачунала висина пензије из доприноса која је утврђена у складу са одредбама члана 13. овог споразума, грчки надлежни носилац спроводи следећи поступак:

1.3.1. На почетку обрачунава теоријски износ пензије из доприноса, као да су сви периоди осигурања који су сабирани у складу са тачком 1.2. овог става навршени у складу са правним прописима које примењује;

1.3.2. За обрачун теоријског износа, узима у обзир примања, приходе, доприносе или просек доприноса уплаћених у току трајања периода осигурања, који се узимају у обзир у складу са грчким правним прописима;

1.3.3. Ако је теоријски износ који је одређен у подтач. 1.3.1. и 1.3.2. овог става нижи од најнижег износа давања и ако се то предвиђа грчким правним прописима, тада се узима овај последњи износ као теоријски износ;

1.3.4. У случају да је износ давања независан од трајања периода осигурања, тада се овај износ узима као теоријски износ;

1.3.5. На основу теоријског износа, који је обрачунат у складу са горе наведеним тачкама овог става, обрачунава износ сразмерног давања множећи теоријски износ са једначином која изражава однос између навршених периода осигурања у складу са грчким правним прописима и укупног периода осигурања сабраног у складу са чланом 13. овог споразума;

1.3.6. Ако укупно трајање периода осигурања које се узима у обзир у складу са тачком 1.2. овог става превазилази максимално трајање које је предвиђено грчким правним прописима за утврђивање права на пун износ давања, грчки надлежни носилац одређује износ давања сразмерно периодима који су навршени у складу са његовим правним прописима и максималног трајања

периода осигурања које је потребно за одређивање пуног износа давања.

1.4. У циљу овог члана грчки надлежни носилац признаје 300 дана или 360 дана (за поморце) или 12 месеци или једну годину, у складу са својим правним прописима, за сваку годину осигурања, коју потврђује српски надлежни носилац. Применом члана 13. овог споразума период осигурања који се у складу са правним прописима Србије рачуна са увећаним трајањем, узима се у обзир у ефективном трајању.

(2) Национална пензија обрачунава се на следећи начин:

2.1. Ако једно лице које подлеже правним прописима обеју држава уговорница, испуњава услове за утврђивање права на националну пензију за старост и нацивеле чланове породице без примене члана 13. овог споразума, грчки надлежни носилац одређује износ националне пеније за старост и за нацивеле чланове породице у складу са одредбама правних прописа које примењује.

2.2. Ако једно лице има право на националну пензију за старост и нацивеле чланове породице само применом одредаба члана 13. овог споразума, грчки надлежни носилац обрачунава износ националне пензије за старост и нацивеле чланове породице која треба да се исплати том лицу у складу са одредбама његових правних прописа, искључивио на основу периода осигурања и пребивалишта у Грчкој.

ДЕО ИВ РАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

Административни договор

(1) Државе уговорнице закључиће административни договор којим се одређује начин и услови за примену овог споразума.

(2) Административним договором одређују се органи за везу сваке државе уговорнице.

Члан 18.

Захтев за давања

(1) Захтев за давање применом овог споразума, подноси се у складу са одредбама административног договора.

(2) Захтев за давање који се подноси на основу правних прописа једне државе уговорнице, по ступању на снагу споразума, сматра се као захтев за одговарајуће давање на основу правних прописа друге државе уговорнице.

(3) Одредба става 2. овог члана не спречава лице да одложи захтев за давање на основу правних прописа друге државе уговорнице.

Члан 19.

Исплата давања

(1) Носилац сваке од држава уговорница, надлежан за пружање давања према овом споразуму извршава своју обавезу непосредном исплатом давања корисницима у својој националној валути без одбитака административних трошкова.

(2) Кориснику који има пребивалиште на територији друге државе уговорнице, врши се исплата у ЕУР.

Члан 20.

Рок за подношење захтева, жалби и докумената

(1) Захтев, жалба, или други документ, који према правним прописима једне државе уговорнице треба да буде поднет у одређеном року надлежном органу или носиоцу те државе уговорнице, прихвата се, ако је поднет у истом том року надлежном органу или носиоцу друге државе уговорнице. У том случају, надлежни орган или носилац друге државе уговорнице, без одлагања, прослеђује овај захтев, жалбу, или документ надлежном органу или носиоцу прве државе уговорнице.

(2) Датум подношења захтева, жалбе, или документа надлежном органу или носиоцу једне државе уговорнице, сматра се датумом подношења надлежном органу или носиоцу друге државе уговорнице.

Члан 21.

Лекарски прегледи

(1) Надлежни носилац једне државе уговорнице доставља без накнаде, надлежном носиоцу друге државе уговорнице, на његов захтев, лекарска мишљења и другу медицинску документацију коју поседује, а у вези са инвалидношћу подносиоца захтева или корисника права.

(2) Када надлежни носилац једне државе уговорнице захтева од надлежног носиоца друге државе уговорнице да изврши лекарски преглед лица, на чијој територији се оно налази, тај носилац, спроводи лекарски преглед према својим правним прописима, а на терет носиоца који је поднео захтев за лекарски преглед.

Члан 22.

Ослобађање од трошкова и овере

(1) Свако ослобађање или умањење трошкова који су предвиђени правним прописима једне државе уговорнице, за издавање потврде или документа који се захтева ради примене њених правних прописа, односи се и на потврде и документе који се издају због примене правних прописа друге државе уговорнице, у оквиру примене овог споразума.

(2) Сваки документ који се захтева због примене овог споразума, не подлеже овери од стране дипломатских или конзуларних представништава или неком сличном поступку.

Члан 23.

Заштита личних података

(1) Када, сагласно овом споразуму, надлежни органи или надлежни носиоци једне државе уговорнице достављају личне податке надлежним органима или надлежним носиоцима друге државе уговорнице, ово достављање података се врши у складу са правним прописима којима се уређује заштита података које је прописала држава уговорница која пружа податке. Сваки накнадни пренос података као и чување, измена и уништавање података подлеже правним прописима о заштити података државе уговорнице која их прима.

(2) Коришћење личних података у друге сврхе осим социјалног осигурања подлеже одобрењу лица на које се ти подаци односе, или другим гаранцијама које предвиђају национални правни прописи.

Члан 24.

Административна сарадња

Надлежни органи, органи за везу и надлежни носиоци:

1. достављају сваку информацију неопходну за примену овог споразума;
2. пружају међусобно помоћ без накнаде за свако питање које се односи на примену овог споразума;
3. међусобно размењују сваку информацију о мерама које се предузимају у примени споразума, као и о изменама и допунама одговарајућих правних прописа у случају да те измене и допуне утичу на примену овог споразума;
4. међусобно се обавештавају о проблемима са којима се суочавају приликом тумачења или примене овог споразума.

Члан 25.**Комуникација**

(1) Надлежни органи и носиоци, као и органи за везу држава уговорница могу међусобно да комуницирају на службеном језику сваке од држава уговорница.

(2) Надлежни органи, органи за везу и носиоци једне државе уговорнице не смеју одбити захтеве, жалбе и друге документе због тога што су написани на службеном језику и писму друге државе уговорнице.

Члан 26.**Решавање спорова**

Надлежни органи решаваће путем преговора спорове везане за тумачење овог споразума и административног договора који могу настати приликом њихове примене.

Члан 27.**Потраживање преплаћених износа**

(1) Надлежни носилац једне државе уговорнице, који је исплатио пензију у износу већем од оног који кориснику припада, може да затражи од надлежног носиоца друге државе уговорнице, који исплаћује ту пензију, да задржи у складу са условима и ограничењима предвиђеним националним правним прописима преплаћени износ од неисплаћених пензија.

(2) Преплаћени износ се директно исплаћује носиоцу који је поднео захтев из става 1. овог члана.

Члан 28.**Извршни поступак**

(1) Извршне одлуке надлежних органа или носилаца у области социјалног осигурања, као и извршне судске одлуке једне државе уговорнице признају се као такве у другој држави уговорници.

(2) Признавање се може одбити само ако је у супротности са јавним поретком државе уговорнице у којој треба да се призна одлука из става 1. овог члана.

(3) Извршне одлуке које се признају у складу са ставом 1. овог члана извршиће се у другој држави уговорници. Извршни поступак се спроводи према правним прописима о извршењу таквих одлука државе уговорнице, у којој треба да се спроведе то извршење. Одлуке треба да садрже образац о извршењу, у складу са правним прописима држава уговорница.

ДЕО V
ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 29.
Прелазна одредба

(1) Споразум не даје основ за право на давање за период пре његовог ступања на снагу.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, а у циљу примене Дела ИИИ овог споразума:

2.1. период осигурања који је навршен пре ступања на снагу овог споразума узима се у обзир за утврђивање права на давање на основу овог споразума;

2.2. узимају се у обзир све чињенице настале пре ступања на снагу овог споразума.

Члан 30.
Ступање на снагу споразума и његово трајање

(1) Овај споразум подлеже потврђивању.

(2) Свака држава уговорница обавештава другу државу уговорницу о завршетку својих интерних поступака неопходних за ступање на снагу овог споразума.

(3) Споразум ступа на снагу првог дана трећег месеца по истеку месеца пријема последњег обавештења из става 2. овог члана.

(4) Споразум се закључује на неодређено време. Свака држава уговорница може да га откаже у писменој форми, дипломатским путем, другој држави уговорници. У случају отказивања, овај споразум остаје на снази до краја календарске године која следи години у којој је друга држава уговорница примила обавештење о његовом отказивању.

(5) У случају престанка важења овог споразума задржавају се сва стечена права. Одредбе споразума се и даље примењују на захтеве за остваривање права поднете до дана престанка важења овог споразума.

(6) Овај споразум може се мењати и допуњавати на начин и у поступку предвиђеном за његово доношење.

У потврду овога опуномоћеници су потписали овај споразум.

Сачињено у Солуну, дана 13. јула 2017. године, у два оригинала, сваки на српском језику и грчком језику, при чему су оба текста подједнако веродостојна.

За Републику Србију

За Републику Грчку